

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer
Utr 2015/14
Datum
2015-05-18

Yttrande över betänkandet (SOU 2015:4) Ett svenskt tonnageskattesystem (Fi 2015/699)

Utifrån ett rent nationellt transportpolitiskt perspektiv är frågan om registreringsland och flaggstat inte av någon större betydelse. Givet att riksdag och regering ändå önskar att behålla och helst öka andelen svenskregistrerade fartyg så ser Trafikanalys i huvudsak positivt på förslaget till tonnageskattesystem.

Trafikanalys har ett instruktionsuppdrag att följa den svenska sjöfartens internationella konkurrenssituation och i det arbetet har "skatter och regelverk" identifierats som ett av fem viktiga uppföljningsområden. Det råder ingen tvekan om att en väl utformad tonnageskatt kan vara en viktig faktor i den delen. I det sammanhanget har Trafikanalys redovisat bedömningen att ett tonnageskattesystem skulle kunna leda till en minskad utflaggning, medan effekter i termer av inflaggning bedöms som mer osäkra.¹

Trafikanalys föreslår nedan en alternativ form för finansiering av förslaget. Trafikanalys menar också att beräkningen och indexeringen av tonnageskatteinkomsten är komplex med svåröverskådliga konsekvenser för systemets konkurrenskraft.

Finansieringsförslaget kan motverka syftet med skatten

Trafikanalys bedömning är att föreliggande förslag till tonnageskattesystem i princip är väl utformat. Trafikanalys vill samtidigt kommentera utredningens förslag till finansiering av förslaget. Utredningen påpekar själva att en minskning av sjöfartsstödet motverkar syftet med tonnageskatten, som är att öka andelen svenskregistrerade fartyg.

Sjöfartsstödet och tonnageskatten riktar sig delvis till olika kategorier av företag och fartyg. Sjöfartsstödet har också nyligen utvidgats till att inkludera nya kategorier av fartyg som inte är lastfartyg. Utredningen skriver själva att förslaget till finansiering "innebär att det är till största delen de företag som inte är kvalificerade för att tonnageskattas som får finansiera tonnageskattesystemets kostnader" (s 497). Utredningen beskriver också sjöfartsstödet stora betydelse för lönsamheten i de företag som får stödet (avsnitt 8.8 sid 171).

¹ Svensk sjöfarts internationella konkurrenssituation, Trafikanalys Rapport 2015:3,
<http://www.trafa.se/sv/Projekt/Regeringsuppdrag/Svensk-sjofarts-konkurrenskraft/>

Dagens transportpriser är inte likvärdiga och effektiva

Trafikanalys kan instämma i att en överflyttning av kostnaderna för tonnageskatten till andra trafikslag kan ses som icke konkurrensneutralt trafikslagen emellan. Samtidigt kan Trafikanalys peka på hur de olika trafikslagen i olika utsträckning betalar för sina egna samhällsekonomiska marginalkostnader i form av buller, föroreningar och andra externa effekter, den så kallade internaliseringsgraden. Den skiftande internaliseringsgraden trafikslagen emellan visar att dagens prissättning på transporter inte är likvärdig mellan trafikslagen, och inte heller samhällsekonomiskt effektiv (se tabell 1).²

Tabell 1. Olika trafikslags icke internaliserade kostnader och internaliseringsgrad (inom parentes).

	År 2013	År 2014
Sjöfart	3 öre/tonkm (47 - 50 %)	3 öre/tonkm (52 - 55 %)
Godståg, viktat tågläge	2-5 öre/tonkm (23 - 36%)	3-4 öre/tonkm (31 - 36 %)
Tung lastbil med släp	10-20 öre/tonkm (37 - 53%)	7-9 öre/tonkm (54 - 61 %)

Källa: Trafikanalys, se fotnot 2

Finansieringen av en tonnageskatt bör bidra till de transportpolitiska målen

Enligt Trafikanalys bör finansieringen vara utformad för att bidra till de transportpolitiska målen utan att motverka syftet med tonnageskatten. Trafikanalys föreslår därför att finansieringen sker genom en ökad internalisering av de landbaserade trafikslagens externa marginalkostnader. Det skulle innebära att prissättningen av transporterna blir mer samhällsekonomiskt effektiv och skulle samtidigt bidra till de transportpolitiska målen utan att motverka syftet med tonnageskatten.

Komplex skatteindexering med oklara effekter

För att infria syftet med tonnageskatten behöver det svenska systemet vara konkurrenskraftigt gentemot närliggande länders system. Det svenska förslaget tycks dock vara mer komplext och svåröverskådligt. Medan såväl det finska, danska, norska, brittiska som nederländska systemet har en likartad och relativt enkel formel för beräkning av tonnageinkomsten (sid 263-265), föreslås att den svenska tonnageinkomsten beräknas genom en formel som innehåller genomsnitt av den danska och finska. Tonnageskatten föreslås samtidigt vara indexerad för att följa prisutvecklingen (prisbasbeloppet) i Sverige (sid 267-268).

En jämförelse med den tidigare utredningen SOU (2006:20) Tonnageskatt visar att övriga länders system har förändrats något, men förändringarna tycks inte vara kopplade till prisutvecklingen:

² Transportsektorns samhällsekonomiska kostnader, Trafikanalys Rapport 2014:4 och Rapport 2015:4, tabell 2.5, <http://www.trafa.se/sv/Projekt/Regeringsuppdrag/Externa-effekter/>

- De danska beloppen per nettoton höjdes kraftigt mellan 2006 och 2010, men har höjts enbart med ca 2 procent sedan 2010, jämfört med en prisökning sedan 2010 på ca 7 procent
- De finska beloppen per nettoton som gällde år 2006 fördubblades 2011 men inte på grund av landets prisutveckling
- Det nederländska systemet har infört en ny beloppsgräns, men beloppen per nettoton som gällde 2006 har inte ändrats
- De norska och brittiska beloppen har inte ändrats sedan åtminstone 2006

Förslaget att koppla de svenska beloppen per nettoton till prisutvecklingen innebär en risk att det svenska systemet blir jämförelsevis mindre konkurrenskraftigt ju högre prisutvecklingen i Sverige blir, oavsett om prisutvecklingen i Danmark och Finland är lika hög. Systemets konkurrenskraft skulle å andra sidan öka om det skedde ett trendbrott i ekonomin så att det svenska prisbasbeloppet långsiktigt sänktes.

I detta ärende har Brita Saxton varit beslutande och Björn Olsson föredragande. Henrik Petterson och Jonna Tilegrim har också deltagit i beredningen.

Brita Saxton
Generaldirektör